

Den europæiske landskabskonvention – status for det danske arbejde

Tilslutning

Danmark var aktiv ved udarbejdelse af landskabskonventionen og var et af de lande, der signerede konventionen, da den blev fremlagt i Firenze oktober 2000.

Den officielle ratificering skete med regeringens godkendelse i 2004. De notater, der lå til grund for ratificeringen, betonedes, at DK i vidt omfang allerede levede op til de væsentligste af konventionens forpligtelser, og at der derfor ikke ville blive tale om, at man skulle igangsætte større projekter eller tage store initiativer som følge af ratificeringen. Dog blev der orienteret om konventionen først og fremmest til amterne, der dengang varetog landskabsinteresserne. I dag er det kommunerne.

Der blev således ikke udarbejdet en opfølgende strategi for det danske landskabsarbejde eller andre initiativer for konkret at følge op på konventionen. Sammenfattende kan man dog sige, at selv om DK har prioriteret landskabskonventionen lavt, er det ikke sådan, at der ikke er foregået noget på landskabsområdet. Normalt er det bare ikke sket i sammenhæng med eller med henvisning til konventionen, som derfor ikke er særlig synlig.

Det område Danmark har været mest aktiv på er artikel C – Identificering og vurdering, hvor der er i 2003-1207 blev udarbejdet en dansk version af den engelske Landscape Character Assessment. I den statslige udmelding til kommunerne anbefales de at anvende metoden i deres planlægning. I dag anvender ca. halvdelen af kommunerne metoden i et eller andet omfang.

Det er besluttet, at arbejdet med implementering af ELC skal opprioriteres.

Kommentarer til konventionens artikler

Artikel 1 – Definitioner

Konventionens definition af begrebet "landskab" anvendes i dag i styrelsens beskrivelser og ofte også i papirer fra andre myndigheder. De øvrige begreber anvendes også. Dog skal man være opmærksom på, at langt størstedelen af de danske landskaber er intensivt dyrkede landbrugsområder, som det er vanskeligt at lave egentlig landskabsplanlægning og forvaltning for.

Artikel 2 – Anvendelsesområde

"Landskab" betragtes normalt som det åbne land og bynære grønne områder – sjældent som egentlige byområder. Planlægning for landskab er en ny opgave for kommunerne, der overtog den fra amterne i 2007. Kommunerne har hidtil fokuseret på byområderne og mange kommuner har en "arkitekturpolitik".

Artikel 3 – Mål

Målene passer fint med dansk planlægning og forvaltning.

Artikel 4 – Ansvarsfordeling 4

Det er nyttigt at landene kan gennemføre konventionen "i overensstemmelse med egne forfatningsprincipper". Som ansvarlig myndighed lægger Miljøministeriet vægt på de emner, som styrelsen selv varetager (planlægning, beskyttelse, forvaltning mv.) og mindre på emner som undervisning og forskning.

Artikel 5 – Generelle foranstaltninger

Landskab indgår med vægt i de statslige udmeldinger til kommunerne om de statslige interesser, der skal varetages i kommuneplanlægningen og i konkrete planforslag. Proceduren er fastlagt i planloven. Tilsvarende gælder for offentlighedens inddragelse i varetagelse af landskabsinteresser i planlægningen, herunder eventuelle landskabspolitikker i kommuneplanlægningen og i konkrete planforslag.

Det kan være vanskeligt at få landskab ind i andre sektorer ”politikker”, men landskab indgår altid i interesseafvejningerne.

Artikel 6 – Særlige foranstaltninger

NST har ikke været ret aktiv mht. at øge bevidstheden om landskab. Dog har man et veludviklet system for naturvejledning, hvor også formidling om landskab kan indgå. Herudover er det planlagt at udarbejde et *Landskabsatlas* i 2012, som på en enkel og inspirerende måde skal formidle en landskabskarakterkortlægning. Målgruppe er borgere i den kommune, som atlas omhandler.

NST har gennemført og gennemfører kurser for medarbejdere i kommunerne om landskabsvaretagelse med vægt på *Landskabskaraktermetoden*. Herudover har styrelsen ikke selv gennemført forsknings- eller undervisningsprogrammer. Her henvises til forskningscentre, hvor der foregår undervisning og udredning for landskab.

Mht. identificering har DK udviklet Landskabskaraktermetoden og udsendt en vejledning om den til kommunerne. Senere er udsendt materiale, der søger at forenkle og effektivisere metoden. Tanken er at kommunerne skal anvende metoden i kommuneplanlægningen. Metoden anvendes også af andre, bl.a. konsulenter i forbindelse med projekter om f.eks. store trafik anlæg.

Kvalitetsmål kan indgå i den kommunale planlægning for landskaber – f.eks. som en del af landskabskarakterkortlægningen, men det kræves ikke.

Det vurderes, at DK har instrumenter til planlægning, beskyttelse og forvaltning af landskaber.

Artikel 7 – Internationale politikker og programmer

NST har ikke deltaget i noget. Det vides ikke om kommuner eller regioner har.

Artikel 8 – Gensidig støtte og udveksling af information

DK deltog i det nordiske projekt om et fælles grundlag for opfølgning på ELC. Projektet afsluttedes i 2003 med rapporten *Nordens Landskab, der gav anbefalinger for det videre arbejde*.

DK har desuden deltaget i forberedelse af nordiske landskabsseminarier i 2005 (N) og 2007 (S).

Artikel 9 – Grænseoverskridende landskaber

DK har siden 2002 sammen med NL og D deltaget i stort landskabs- og naturmiljøprojekt (*LancewadPlan*) om Vadehavet. Kulturmiljøatlas udsendt 2007. Nu arbejder kommunerne videre med planlægningen. Der findes formentlig andre – f.eks. med deltagelse af kommuner eller regioner.

Artikel 15 – Territorial anvendelsesområde

DK har ikke signeret på vegne af Grønland og Færøerne, som selv kan beslutte, om man vil tilslutte sig konventionen.